

Комбінація вітректомії з екстасклеральним вдавленням у лікуванні хворих з відшаруванням сітківки при травмі ока

Бондар Н. І., Сідак-Петрецька О. С., Ульянова Н. А.

ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України» (Одеса, Україна)

Актуальність. Відомо, що відшарування сітківки (ВС) внаслідок травми ока з великою частотою ускладнюється розвитком проліферативної вітреоретинопатії (ПВР), що в значній мірі впливає на результати хірургічного лікування та кінцеву гостроту зору пацієнтів. В ряді таких випадків застосування вітректомії або кругового вдавлення склери не є достатнім та супроводжується розвитком рецидивів з необхідністю проведення повторної хірургії.

Мета: вивчити результати хірургічного лікування травматичного ВС, ускладненого ПВР, шляхом комбінації вітректомії з екстасклеральним вдавленням.

Матеріал і методи. Проведено ретроспективний аналіз випадків травматичного ВС, ускладненого ПВР у 34 хворих (34 ока), пролікованих у відділі посттравматичної патології ока. Серед пацієнтів було 27 чоловіків і 7 жінок. Вік хворих варіював від 24 до 73 років, в середньому склав $42,3 \pm 1,9$ років. За терміном давності отримання травми ока хворі розподілилися наступним чином: до 1 місяця – 15 хворих (44,12%), 1-3 місяці – 12 хворих (35,29%), більше 3 місяців – 7 хворих (20,59%).

ВС внаслідок контузії очного яблука сталося у 20 хворих (58,82%), відкритої травми ока – у 9 хворих (26,47%), відкритої травми ока з наявністю внутрішньоочного стороннього тіла – у 5 хворих (14,71%).

Під час надходження у відділення гострота зору склала 0,01-0,07 у 19 хворих (55,88%), світловідчуття з правильною світлопроекцією – у 7 хворих (20,59%), світловідчуття з неправильною світлопроекцією – у 7 хворих (20,59%), 0 «нуль» – у 1 хворого (2,94%).

Всім пацієнтам проведено хірургічне лікування: трансциліарна вітректомія та/або екстасклеральне вдавлення, в залежності від виду та розповсюдження ВС, прилягання або відшарування макули, наявності та вираженості ПВР. Результати проведеної хірур-

---

гії оцінювали за анатомічним (прилягання сітківки) та функціональним (максимальна коригована гострота зору) результатом.

Результати. Абсолютній більшості пацієнтів 24 хворим (70,59%) була проведена трансциліарна вітректомія. При тривалому ВС з наявністю ПВР у 7 хворих (20,59%) проводилося В групі пацієнтів, яким було виконано тільки вітректомію, у віддаленому післяопераційному періоді розростання проліферативної тканини призвело до рецидиву ВС. В цьому випадку другим етапом оперативного лікування було кругове вдавлення склери. У 3 хворих (8,82%) з негативним результатом після екстрасклерального втручання з приводу локального ВС з приляганням макулярної ділянки та ПВР стадії А, В другим етапом була проведена вітректомія. Застосоване комбіноване хірургічне лікування у хворих з ВС, ускладненим ПВР, дозволило досягти позитивного анатомічного результату у 28 (82,35%) з 34 хворих. З них 14 хворих (50,0%) звернулися в терміни до 3 тижнів після отримання травми. Рецидив відшарування сітківки через 6 місяців було зафіксовано у 5 хворих (14,71%). У 1 хворого (2,94%), якому була проведена одномоментна трансциліарна вітректомія з екстрасклеральним вдавленням, зберігається відшарування сітківки, обумовлене наявністю субретинальних тяжів, інтраретинального фіброзу та скорочення сітківки.

Гострота зору покращилася у всіх хворих. Світловідчуття з правильною світлопроекцією – у 7 хворих (20,59%), 0,02-0,05 – у 7 хворих (20,59%, 0,1-0,3 – у 20 хворих (58,82%).

Висновки. Хірургічне лікування ВС, шляхом комбінації вітректомії з екстрасклеральним вдавленням є доцільним та ефективним при наявності ПВР у пацієнтів з наслідками травм ока. Максимально позитивні анатомічні та функціональні результати хірургічного втручання при травматичному ВС отримано при виконання операції в терміни до 3 тижнів після отримання травми.

Combination of vitrectomy with extrascleral buckle in the treatment of patients with retinal detachment in eye trauma

Bondar N. I., Sidak-Petretska O. S., Ulianova N. A.

State Institution «Filatov Institute of Eye Diseases and Tissue Therapy of NAMS of Ukraine» (Odesa, Ukraine)

Background. Retinal detachment (RD) in eye trauma is often complicated by the development of proliferative vitreoretinopathy (PVR), which affects the results of surgical treatment and visual acuity.

Purpose. To study the results of surgical treatment of traumatic RD complicated by PVR.

Material and methods. A retrospective analysis of cases of traumatic RD complicated by PVR in 34 patients (34 eyes) was conducted. All patients underwent surgical treatment: transscleral vitrectomy and/or extrascleral buckle.

Results. The applied combined surgical treatment in patients with RD complicated by PVR allowed to achieve a positive anatomical result in 28 (82.35%) of 34 patients. Visual acuity improved in all patients.

Conclusions. Surgical treatment of RD by combining vitrectomy with extrascleral buckle is appropriate and effective in the presence of PVR in patients with the outcomes of eye trauma.

Тактика хірургічного лікування відкритої травми ока з випадінням оболонок

Жмурик Д. В., Васильцов І. А., Жмурик К. В.

«Медичний центр ОЧІ КЛІНІК» (Київ, Україна)

Актуальність. Актуальність тактики хірургічного лікування відкритої травми ока з випадінням оболонок полягає в збільшенні кількості і важкості цієї патології в умовах військового часу та призводить до інвалідизації таких пацієнтів.

Мета. Розробити оптимальну тактику хірургічного лікування при травматичних ураженнях ока з випадінням внутрішньоочних оболонок.

Матеріал і методи. Під нашим наглядом в період з 2022 по 2024 рік знаходилося 11 пацієнтів (11 очей) з відкритою травмою ока віком від 22 до 49 років з діагнозом проникаюче поранення ока з випадінням внутрішньоочних оболонок: перфоруюче поранення – 3 випадки (27,3%), пенетруюче поранення – 2 випадки (18,2%), з наявністю внутрішньоочного стороннього тіла – 4 ви-